

MINISTERUL DEZVOLTĂRII
ECONOMICE ȘI DIGITALIZĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Finanțat de
Uniunea Europeană

Suedia
Sverige

UK International
Development
Partnership | Progress | Prosperity

ESG PENTRU MEDIUL DE AFACERI

simplic, practic, aplicabil

Această broșură a fost elaborată cu sprijinul Uniunii Europene, Suediei, Marii Britanii și PNUD, în parteneriat cu Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării al Republicii Moldova (MDED). Conținutul aparține autorilor și nu reflectă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene, Suediei, Marii Britanii, PNUD și MDED.

ABREVIERI

<u>Abreviere</u>	<u>Denumirea completă</u>	<u>Explicație succintă</u>
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive	Directiva UE în ceea ce privește raportarea privind durabilitatea de către întreprinderi.
ESG	Mediu, Social, Guvernanță	Cadru utilizat pentru a evalua și comunica performanța unei companii în domeniul sustenabilității.
ESRS	European Sustainability Reporting Standards	Regulament UE în ceea ce privește standardele de raportare privind durabilitatea.
GRI	Global Reporting Initiative	Unul dintre cele mai cunoscute cadre internaționale de raportare a sustenabilității.
IFRS	International Financial Reporting Standards	Standarde internaționale de raportare financiară.
IMM	Întreprinderi mici și mijlocii	Categoria de companii vizată în mod special de ghid și de raportarea voluntară simplificată.
VSME	Voluntary Sustainability Reporting Standard for SMEs	Recomandare UE referitoare la un standard de raportare voluntară privind durabilitatea pentru întreprinderile mici și mijlocii

CE SUNT PRINCIPIILE ESG?

ESG este un acronim utilizat pentru a descrie trei categorii de aspecte esențiale pentru modul în care o companie își desfășoară activitatea și creează valoare pe termen lung: **mediu (Environmental)**, **social (Social)** și **governanță (Governance)**.

Mediu (Environmental)

Vizează impactul activităților companiei asupra mediului, inclusiv utilizarea resurselor, emisiile, consumul de energie, gestionarea deșeurilor și măsurile de protecție a mediului.

Social

Se referă la impactul companiei asupra angajaților, clienților, comunităților locale și altor părți interesate, inclusiv aspecte precum drepturile omului, condițiile de muncă, diversitatea, incluziunea și sănătatea și securitatea la locul de muncă.

Governanță

Vizează modul în care compania este condusă și administrată, inclusiv structura de conducere, transparența, etica în afaceri, conformitatea și procesele de luare a deciziilor.

Ce înseamnă principiile ESG (Environmental, Social, Governance)?

Aceste trei principii oferă o imagine completă asupra impactului unei companii, dincolo de performanța financiară. În esență, ESG presupune o mai bună înțelegere a modului în care compania funcționează, unde generează impact, ce riscuri are și ce oportunități poate valorifica.

Pentru multe companii ESG reprezintă și un instrument de organizare internă, care contribuie la colectarea și gestionarea mai eficientă a datelor, stabilirea priorităților strategice, îmbunătățirea procesului decizional și consolidarea relațiilor cu partenerii de afaceri, instituțiile financiare și clienții.

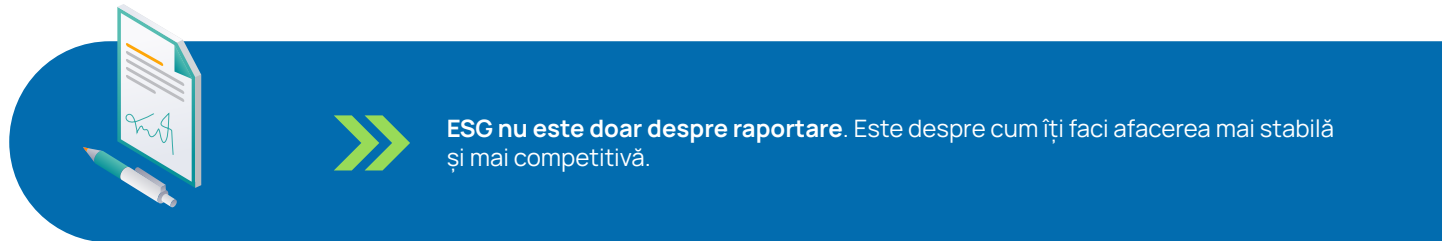
PE SCURT: DE CE CONTEAZĂ ESG?

În ultimii ani, mediul de afaceri se schimbă rapid, iar cerințele din partea băncilor, investitorilor și partenerilor externi devin tot mai clar definite și structurate. ESG nu mai este doar un concept „teoretic”, dar un criteriu real după care este evaluată o companie.

Pentru antreprenorii din Republica Moldova, principiile ESG încep să conteze din motive practice:

Companiile care înțeleg și aplică aceste principii reușesc nu doar să se conformeze unor cerințe noi, dar și să-și optimizeze costurile și să-și consolideze poziția pe piață. În practică, integrarea principiilor ESG influențează direct accesul la finanțare, poziționarea în lanțurile valorice internaționale și capacitatea companiilor de a răspunde cerințelor de transparență și responsabilitate.

DE CE CONTEAZĂ ESG PENTRU ANTREPRENORII DIN MOLDOVA?

Băncile analizează tot mai frecvent raportarea pricipiilor ESG atunci când acordă credite, iar companiile din UE solicită tot mai des informații de acest tip de la furnizorii lor. Pentru antreprenorii locali, acest context creează noi oportunități de dezvoltare și diferențiere.

Integrarea principiilor ESG devine astfel un avantaj competitiv real. Cei care aleg să raporteze mai devreme au timp să înțeleagă mai bine aceste practici, să le adapteze la specificul afacerii lor și să răspundă treptat cerințelor pieței. În același timp, această abordare proactivă contribuie la creșterea încrederii din partea partenerilor și investitorilor, la consolidarea reputației și la poziționarea companiei ca un actor responsabil și pregătit pentru viitor.

În plus, multe măsuri ESG sunt, de fapt, măsuri de eficiență: consum mai mic de energie, procese mai bine organizate, angajați mai motivați.

BENEFICIILE STRATEGICE

consolidarea reputației și încrederii

acces extins pe piețele Uniunii Europene

creșterea atractivității pentru parteneriate internaționale

reziliență sporită în contexte de criză

REDUCEREA EXPUNERII LA RISCURI

riscuri climatice și de mediu

riscuri de reglementare

riscuri reputaționale

riscuri în lanțurile de aprovizionare

BENEFICIILE ECONOMICE DIRECTE

acces mai facil la finanțare și investiții

reducerea costurilor operaționale

creșterea eficienței energetice și resurselor

diminuarea riscurilor de conformitate

Beneficiile raportării ESG pentru companie

Principalele beneficii ale raportării ESG:

Acces mai ușor
la finanțare

»» Investitorii și băncile favorizează companiile cu practici ESG clare.

Încredere și
reputație mai bună

»» Transparența crește credibilitatea în fața clienților, partenerilor și autorităților.

Conformare cu
reglementările

»» Raportarea ESG ajută companiile să se alinieze cerințelor naționale, europene și internaționale.

Eficiență operațională
sporită

»» Reducerea costurilor prin utilizarea eficientă a resurselor și managementul riscurilor.

Competitivitate pe
piețele internaționale

»» ESG devine un criteriu important pentru export și colaborări externe.

DE UNDE ÎNCEPI?

Pentru majoritatea companiilor, începutul este mai simplu decât pare. Nu este nevoie de sisteme complexe sau consultanți costisitori din prima etapă.

Primul pas este să analizezi activitatea curentă a afacerii: unde consumi cele mai multe resurse, ce tipuri de riscuri ai și ce informații ai deja disponibile. De multe ori, o parte din date există deja în contabilitate sau în procesele interne.

Apoi, poți începe să colectezi câteva date de bază și să alegi indicatorii care sunt relevanți pentru afacerea ta. Nu trebuie să fie perfecți sau compleți din prima. Important este să fie consistenti și să poată fi urmăriți în timp.

ETAPE DE RAPORTARE ESG

Pasul 1 Analizează-ți afacerea

Identifică unde ai cel mai mare consum de resurse, ce riscuri pot apărea și ce așteptări au clienții, partenerii sau finanțatorii. Această evaluare îți arată unde ESG contează cel mai mult pentru tine.

Pasul 2 Identifică datele esențiale

Colectează informații de bază: consum de energie, apă, deșeuri, practici de muncă, politici interne. Nu trebuie să fie perfect de la început – important e să fie corect și consecvent.

Pasul 3 Stabilește indicatorii relevanți

Selectează 5-10 indicatori care reflectă cel mai bine impactul afacerii tale (de exemplu: consum de energie, emisii, fluctuația angajaților, etică în business).

Pasul 4 Elaborează un mini-raport ESG

Sintetizează informația într-un document scurt: ce faci deja, ce ai măsurat și ce vrei să îmbunătățești.

Pasul 5 Setează obiective și îmbunătățește continuu

Formulează câteva obiective realiste și urmărește progresul anual. ESG este un proces continuu, nu un exercițiu unic.

CE TREBUIE SĂ RAPORTEZI?

În etapa inițială, raportarea ESG poate fi redusă la un set simplu de informații esențiale. Nu este nevoie de un document complex; este importantă o imagine clară asupra principalelor aspecte ale activității.

- ✓ Din perspectiva de mediu, sunt vizate consumul de resurse și măsurile de eficiență.
- ✓ În ceea ce privește componenta socială, sunt relevante informațiile privind angajații.
- ✓ În domeniul guvernancei, se pune accent pe reguli clare și responsabilități bine stabilite.

Acest tip de raportare oferă deja o bază suficientă pentru discuții cu bănci, parteneri sau investitori.

Set minim de indicatori recomandați pentru raportarea ESG:

Mediu

- consum total de energie
- consum de electricitate
- consum de apă
- deșeuri generate
- măsuri de eficiență energetică

Social

- număr total de angajați
- distribuție pe gen
- accidente de muncă
- ore de instruire
- fluctuația personalului

Guvernance

- cod etic sau politici interne
- responsabil ESG desemnat
- mecanisme de control intern
- politici anticorupție

Acest set poate fi adaptat în funcție de sectorul de activitate, dimensiunea companiei, disponibilitatea datelor și nivelul de relevanță pentru părțile interesate.

REGULA 80/20

Una dintre cele mai utile abordări pentru antreprenori este regula 80/20.

În context ESG, aceasta înseamnă că nu trebuie să acoperi toate aspectele posibile, dar să te concentrezi pe cele care au cel mai mare impact.

Concentrează-te pe:

- ce contează pentru afacerea ta
- ce poți măsura ușor
- ce este relevant pentru parteneri

De exemplu: pentru o companie de producție, consumul de energie poate fi mult mai important decât alte aspecte. Pentru o companie de servicii, atenția poate merge către angajați și utilizarea resurselor în birou.

CE STANDARD SĂ FOLOSEȘTI?

Există mai multe standarde internaționale de raportare ESG, dar pentru majoritatea companiilor acestea pot părea complicate la început.

De aceea, recomandarea este să începi cu o structură simplă, adaptată afacerii tale. Pe măsură ce procesul devine mai matur, poți alinia raportarea la standarde precum cele dedicate IMM-urilor.

PENTRU ÎNCEPUT:

- ✓ folosește o structură simplă (tip checklist)
- ✓ dacă vrei ceva mai structurat, folosește VSME (pentru IMM-uri)

Important este ca informațiile să fie clare, coerente și comparabile de la un an la altul.

Evoluția principalelor cadre de raportare a sustenabilității

STANDARDE DE RAPORTARE A SUSTENABILITĂȚII

GRI

GRI oferă un cadru de bază pentru raportarea impactului asupra mediului, societății și economiei și este adesea primul punct de referință pentru companii.

ESRS

ESRS reprezintă standardele europene obligatorii pentru anumite companii și definesc în mod detaliat ce informații trebuie raportate în contextul CSRD.

VSME

VSME este destinat IMM-urilor și oferă o structură simplificată, cu indicatori esențiali, utilă pentru companiile care încep procesul de raportare ESG sau răspund cerințelor partenerilor.

IFRS Sustenabilitate

IFRS Sustainability este utilizat în special de investitori și instituții financiare pentru evaluarea performanței de sustenabilitate.

În practică, aceste cadre trebuie privite ca repere de orientare. Companiile aflate la început pot porni cu o structură simplă și adaptată activității lor, dezvoltând treptat nivelul de raportare ESG.

CE SE ÎNTÂMPLĂ ÎN MOLDOVA?

Republica Moldova se aliază treptat la standarde internaționale de raportare a sustenabilității (GRI, ESRS), influențată indirect de reglementările UE, precum Taxonomia UE și directiva privind raportarea de sustenabilitate a companiilor CSRD. Deși nu sunt cerințe obligatorii în mod explicit, acestea devin relevante prin integrarea în lanțurile valorice internaționale.

În paralel, apar inițiative legate de finanțarea durabilă și economia verde, ceea ce creează noi oportunități pentru mediul de afaceri.

Puncte-cheie:

- ESG apare treptat în legislație;
- există cerințe de raportare non-financiară pentru unele companii;
- băncile încep să includă criteriile ESG;
- apar inițiative pentru finanțare durabilă.

Companiile exportatoare sunt tot mai des evaluate pe criteriile ESG, prin chestionare și procese de selecție a furnizorilor. Pentru antreprenori, acest context înseamnă că ESG nu este o tendință temporară, dar o direcție clară de dezvoltare.

Documente strategice și reglementări contabile privind ESG la nivel național:

Legea contabilității și raportării financiare nr. 287/2017

Programul național pentru promovarea antreprenoriatului și creșterea competitivității în anii 2023–2027

Strategia națională de dezvoltare economică 2030

Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2024–2028

Foia de parcurs pentru finanțare durabilă (BNM, 2024–2028)

Taxonomia pentru finanțare durabilă

ESG FĂRĂ BUGET MARE

CE POȚI FACE CHIAR ACUM?

Integrarea ESG nu presupune neapărat investiții mari. De multe ori, este vorba despre optimizarea a ceea ce deja există.

De exemplu, reducerea consumului de energie sau reorganizarea proceselor logistice vor genera eficientizarea costurilor. În același timp, introducerea unor reguli clare pentru angajați sau îmbunătățirea condițiilor de muncă va crește productivitatea și reduce fluctuația de personal.

Astfel, ESG devine nu doar un instrument de conformare, dar unul de eficiență și creștere.

CHECKLIST RAPID

Înainte de a începe raportarea, este util să verifici dacă ai câteva elemente de bază:

- date despre consumul de resurse
- informații despre angajați
- politici interne și o persoană responsabilă.

EXEMPLE SIMPLE PENTRU IMM-URI:

O COMPANIE ESTE PREGĂTITĂ PENTRU PRIMUL NIVEL DE RAPORTARE ESG DACĂ:

- există date minime despre consumul de resurse (energie, apă)
- sunt colectate informații despre angajați (număr, structură, instruire)
- există cel puțin o politică internă relevantă (HR, mediu, etică)
- sunt identificate principalele riscuri operaționale
- există o persoană sau echipă responsabilă.

CE CONȚINE UN RAPORT ESG ȘI CUM ÎL STRUCTUREZI CORECT?

Un raport ESG este o descriere clară a felului în care funcționează o companie și cum evoluează în timp din perspectiva mediului, oamenilor și guvernantei.

De regulă, începe cu **prezentarea companiei**, unde se explică pe scurt cine ești, ce faci și pe ce piețe activezi. Apoi urmează **strategia de sustenabilitate**, adică de ce contează ESG pentru tine și ce vrei să îmbunătățești în afacere.

Partea de bază este formată din **indicatorii de mediu, sociali și de guvernanță** – adică ce consumi, cum lucrezi cu oamenii, și cum este condusă compania.

Raportul se încheie cu **obiectivele viitoare**, unde arăți în ce direcție mergi și ce vrei să schimbi sau să îmbunătățești.

Pe scurt

cine ești?

cum funcționezi?

ce impact ai?

unde mergi mai departe?

STRUCTURA GENERALĂ A UNUI RAPORT ESG

1 Prezentarea companiei

- domeniul de activitate
- dimensiunea companiei (angajați, locații)
- piețele unde activezi
- modelul de afacere

Scopul: oferă contextul general al companiei, astfel încât cititorul să înțeleagă cine ești, ce faci și în ce mediu operezi înainte de analiza indicatorilor ESG.

2 Strategia de sustenabilitate

- ce riscuri sau oportunități ai identificat
- ce priorități ai (ex: reducerea costurilor, eficiență, reputație)
- dacă ai o politică ESG sau plan intern

Scopul: arată că ESG nu este un proces întâmplător, ci o decizie asumată, integrată în modul în care compania își planifică dezvoltarea și își gestionează riscurile și oportunitățile.

3 Indicatori de mediu (E)

- consum de energie
- consum de apă
- deșeuri generate
- emisii (dacă pot fi măsurate)
- măsuri de eficiență (LED, reducere consum, reciclare etc.)

Scopul: arată impactul companiei asupra mediului și cât de eficient folosește resursele, cu accent pe reducerea consumului, a deșeurilor și a costurilor operaționale.

4 Indicatori sociali (S)

- număr de angajați
- structură (gen, vârstă, roluri)
- siguranța la muncă
- instruire și dezvoltare
- fluctuația personalului
- relația cu comunitatea (dacă există)

Scopul: arată cum compania lucrează cu oamenii săi – angajați, echipă și comunitate – și cât de bine reușește să asigure un mediu de lucru sigur, stabil și echitabil, care susține dezvoltarea și retenția personalului.

5 Indicatori de guvernanță (G)

- structura de management
- reguli interne / cod de etică
- politici anticorupție
- responsabil ESG (dacă există)
- procese de decizie și control intern

Scopul: arată cum este condusă compania și cât de transparente și responsabile sunt deciziile interne, pentru a construi încredere în rândul partenerilor, angajaților și investitorilor.

6 Obiective viitoare

- obiective pe 1–3 ani
- ținte măsurabile (ex: -10% energie, instruire anuale etc.)
- planuri de îmbunătățire
- investiții sau schimbări planificate

Scopul: arată direcția în care evoluează compania și cum intenționează să își îmbunătățească performanța ESG în mod concret și măsurabil în viitor.

UNDE ȘI CUM SE COMUNICĂ ESG?

Raportarea ESG nu are valoare dacă rămâne doar „într-un fișier”; ea trebuie comunicată clar și constant către cei interesați de companie.

Cel mai des, informațiile ESG se publică pe site-ul companiei, unde pot fi accesate de clienți, parteneri sau investitori. În multe cazuri, ele sunt incluse și în raportul anual, alături de rezultatele financiare.

Pentru bănci și parteneri de afaceri, raportul ESG se comunică direct, prin rapoarte scurte sau chestionare, în funcție de cerințele lor. În interiorul companiei, informațiile sunt transmise angajaților prin ședințe, reguli interne sau instruirii.

Uneori, raportarea ESG este comunicată și public, prin rețele de socializare sau comunicate, mai ales când compania vrea să își arate progresul sau să își consolideze imaginea.

Pe scurt: Raportarea ESG se comunică extern (site, parteneri), intern (angajați) și strategic (rapoarte și investitori).

Părți interesate interne:

COMPANIE

Părți interesate externe:

Părțile interesate în ESG

CONCLUZIE: ÎNCEPE SIMPLU, DAR SIGUR

- **Pentru antreprenori, cel mai important este să facă primul pas.** Nu este nevoie de un sistem perfect de la început, dar de o acțiune clară.
- **Colectarea câtorva date relevante,** stabilirea unor obiective simple și integrarea lor în activitatea de zi cu zi reprezintă un punct bun de pornire.
- **ESG este un proces care evoluează în timp.** Cu cât o companie începe mai devreme, cu atât îi va fi mai ușor să se adapteze și să valorifice oportunitățile care apar.
- **Într-un mediu economic în continuă schimbare,** companiile care reușesc sunt cele care se adaptează rapid, iar raportarea ESG oferă un cadru clar pentru această adaptare.
- Privit corect, raportarea principiilor ESG nu este o obligație birocratică, dar **un instrument practic care te ajută să îți dezvolți afacerea mai eficient,** mai responsabil și mai sustenabil.